

RODICA OJOG-
BRĂȘOVEANU

VIOLETA DIN SAFÉ

Ediția a II-a

NEMIRA

Cei doi se țineau de mână pe sub masă. Aveau în fața lor câte o citronadă și un café-frappé. Barmanul, care ștergea un regiment de pahare, le înregistrează automat prezența.

„Începători...”

Fata chicoti:

— Uită-te ce caraghios e mustăciosul ăla!... Acolo, cu tipa în galben... Știi, de câte ori intru într-un local, îmi place să studiez oamenii, să-mi închipui ce fac ei acasă, la ce se gândesc. Mă interesează *tipologia*, adăugă, teribilă.

Avea nouăsprezece ani, ochi mici extrem de neliniștiți și își dădea importanță. Era a doua oară când intra într-un restaurant, un restaurant adevărat, nu discotecă, lacto-bar sau cofetărie, însoțită de un băiat. Tânărul o cercetă ușor neliniștit:

— Ai fost în multe... localuri, Adriana?

Fata simți cum îi bate vântul în pânze.

— Ei bravo! Nu mai sunt copil. Am fost și la bar... Au un program fantastic!

Era gata să dea amănunte – muzică, soliști, dansatori –, dar băiatul nu le solicită. Declară cu oarecare amărăciune:

— Știi... Îmi pare rău pentru tot ce ai făcut fără mine. Nu știu dacă mă înțelegi... De pildă, regret că n-am fost împreună la Cheile Bicazului, că m-am bucurat singur.

Adriana se simți emoționată, dar continuă pe același ton, de femeie versată:

— Înțeleg, baby¹, cum să nu!

Era mai mică decât el cu doi ani, dar îl trata cu o superioritate maternă. Se animă brusc și declară fără legătură:

— Știi, Dane, m-am răzgândit! Nu mai vreau un dormitor verde. Nu se asortează cu tenul meu, sunt prea țigancă.

Se răsfăța, cerea dezmințiri.

— Tu te asortezi cu orice.

Și era convins. După cum era convins că Adriana este cea mai fermecătoare făptură care a călcat vreodată pe fața pământului.

— Mă gândesc să fie alb și, pentru că tu ești blond, covorul și draperiile vor fi bleu... Nu-i minunat?

Dan dădu de câteva ori din cap:

— Minunat! Așa e!

Ochii băiatului erau albaștri și de pe fața rotundă încă nu se alungaseră gingășiile adolescenței. La patruzeci de ani avea să fie un bărbat șters, peste care privirile alunecă cu indiferență: trebuie să faci eforturi ca să nu-l ignori. Acum însă era drăguț, agreabil și înduioșător de proaspăt. Genul de tânăr care, transpirat din cap până în picioare de emoție, solicită

¹ Aici și în continuare, am respectat opțiunile autoarei în ceea ce privește ortografierea anumitor cuvinte ca în limba de origine și fără caractere cursive (baby, safé, fichet, wagon-lit etc.) (n. red.).

părinților iubitei permisiunea de a o scoate la plimbare, aceștia acordându-i-o cu inima ușoară.

— Sufrageria, urmă Adriana, o vreau neagră. Știi, pentru contrast. Alb de la un cap la altul ar fi monoton.

— Bineînțeles.

— Biblioteca... Se aplecă brusc înainte, șoptind: Mă mai iubești?

O expresie de fericire inundă chipul lui Dan.

— Da... În fiecare zi parcă te iubesc și mai mult... Din ce în ce mai mult.

Adriana dădu din cap mulțumită.

— Așa e și normal. Nu concep viața în doi fără ca dragostea să nu meargă în crescendo. O căsnicie unde iubirea nu e la fel de vie ca în prima zi e ra-ta-tă!

El decretă:

— Categorie.

Era de acord și nu avea de unde să știe că de obicei se întâmplă oleacă altfel. Rămăsese orfan la unsprezece ani, iar taică-său nu se recăsătorise. Adriana se gândi o clipă la părinții ei. Desigur, țineau unul la altul, dar, în principiu, se ignorau cu amabilitate.

„...Mi-a spus mama că, în perioada logodnei, îi făceai în fiecare zi câte o poezie. Acum de ce ai renunțat?”

Avocatul Nicolau, profesionist asaltat de clienți, probleme și succes, o privise căpiat: „Hm, comentase aiurit, o să-mi trec chestia asta în agenda mea de lucru.”

— Bine că n-ai să fii avocat, conchise Adriana scotocind localul cu aceeași privire, constant, temperamental neliniștită.

Era slăbuță și mult prea mărunță în peisajul contemporanelor ei. Părul lins, lucios îl purta cu breton și vârfulurile îi cădeau

pe umeri, ușor răsucite. O fată urâtică, dar, mulțumită vioiciunii și farmecului deosebit, nu se observa.

Dintr-odată, privirea i se concentrează și Dan o întrebă neliniștit:

— Ce s-a întâmplat?

Adriana își supse buzele și se apropie de tânăr cu un aer conspirativ:

— Fii atent la masa de lângă fereastră!

— Ția trei?... Da... Ce-i cu ei?

— Acolo se întâmplă ceva, șopti Adriana. Ceva îngrozitor. Simt... Sunt convinsă că-i așa!

Dan surâse:

— Câtă imaginație ai tu, iubita mea!

— Ți spun eu că așa e... Eu știu să văd... Am moștenit chestia asta de la tata... Uită-te mai discret...

La masă se aflau doi bărbați, unul la vreo cincizeci de ani, celălalt mult mai tânăr, împreună cu o fată cam de aceeași vârstă. La o privire mai atentă, chipul quinquagenarului te puneă într-adevăr pe gânduri, te neliniștea. O față brutală, pătrată. Din spatele ochelarilor de mare miop, ochii, două gămălii prizoniere între cercuri concentrice, străpungeau.

— Ți se face frig numai când te uiți la el, șopti Adriana.

Bizarul din înfățișarea bărbatului izbea. Capul puternic se înșuruba pe un trup destul de firav și aveai impresia dezagrabilă că s-a comis o greșală, ca și cum, dezarticulând mai multe manechine, ai fi cuplat ulterior greșit fragmentele. Adriana simțea „anormalul“, intuia climatul de primejdie care emana din individ, dar nu-și putea defini sentimentul.

Tânărul avea aspectul banal al bișnițarilor lipsiți de anvergură: blugi, tricou cu cifre, maxilare perpetuum mobile (oare

ăștia când sărută o fată scuipă chewing-gumul? se întrebese odată Adriana), din inventar mai făcând parte fluieratul și tropăitul la scenele „tari“ din filmele western. Se uita cu admirație tâmpă la bărbatul cu ochelari, îi sorbea literalmente cuvintele. Acesta vorbea continuu, cu glas scăzut, adresându-se mai tot timpul fetei, o figură spălăcită cu bărbie ștersă și privire speriată.

Adriana rosti cu ciudă:

— Aș da orice ca să aud ce-și spun!

— Ce pot să-și spună?

— Tu chiar nu observi nimic?... Nu vezi? Bătrânul încearcă din răspuțeri s-o convingă... Să facă ceva ce ea nu vrea să-l facă. Nu poate...

Dan ridică din umeri:

— N-are decât să le zică *au revoir*, băieți, scrieți-mi la post-restant.

— Țț! Ea îl iubește pe tânăr, tânărul se uită în gura boșorogului și amândoi o împing către ceva îngrozitor... Simt eu că-i așa... Uită-te la ea! Abia se stăpânește să nu plângă... Brr! Ce tip oribil, parc-ar fi un șarpe.

Ca să-i facă plăcere, Dan încercă să-și concentreze atenția, într-adevăr, fata era la înghesuială, nehotărâtă, rezistând greu, cu ultime puteri, „șarpelui“, care încerca s-o strivească sub o avalanșă de argumente. În cele din urmă, păru că cedează. Se ridică anevoie și se îndreptă spre ieșire. Bătrânul îi făcu semn celuilalt s-o urmeze și rămase singur la masă.

Adriana găfăia de emoție:

— Ia-te după ei!

— Cum să te las...

— Ia-te după ei... N-au plecat... A lăsat geanta aici.

La masa cealaltă, bărbatul cu ochelari deschise portmoneul:

— Ospătar! Nota!

„Ce glas îngrozitor!“, se zgribuli Adriana, montată, căci vocea necunoscutului era de fapt agreabilă, bine pozată. Tresări: „Vor să plece! Cine știe ce se poate întâmpla...“ Se și auzea relatând aferată incidentul acasă: „Înțelegi, Pa?... M-am simțit obligată, o-bli-ga-tă, să-i sar fetei în ajutor. Presimțeam cu fiecare fibră că i se va întâmpla o nenorocire... Și atunci...“

Opri ospătărița cu o voce timidă:

— Dacă vrei... Faceți-ne și nouă nota.

Femeia, cu inele multe pe ambele mâini, o cântări cu ochi de geambaș: „Bine am ajuns! Plătesc fetele...“

— Ce faci? Întrebă Dan, roșu până în vârful urechilor, tocmai întorcându-se.

— Las' că știu eu! zise, așteptă să se îndepărteze ospătărița și explică precipitat: Vor să plece... Șarpele a plătit... N-am mai fi avut timp... Ce-au făcut?

— Ea a dat un telefon. Tipul a stat în spatele ei și nu m-am putut apropia.

— N-ai auzit nimic?

— Nimic. A vorbit încet și foarte puțin...

Adriana pufni înciudată. Bleg mai e și Dănuț ăsta! Ea, era convinsă, ar fi știut să se descurce.

— Uite-i! suflă Dan.

Fata plângea, încercând zadarnic să se stăpânească. Șarpele aruncă o privire scurtă spre tânăr. Cu același zâmbet bovin, acesta dădu afirmativ din cap.

— Perfect. Atunci putem pleca.

Se ridică primul și apucă fata de braț, de parcă i-ar fi fost teamă să nu fugă. Adriana prinse mâna lui Dan.

— Mergem după ei.

Începuse să bureze și vântul, subțire ca o lamă, le pătrundea sub canadiene. Dan își trase fermoarul până sub bărbie.

— Nu zău, Adriana, ai uneori niște idei...

— Totdeauna bune! Ai să te convingi!... Uită-te la ea cum merge. Practic, o târâsc.

Cei trei dădură colțul și se opriră lângă o mașină parcată în porțiunea cea mai întunecată a străzii. Șarpele deschise portiera și se adresă fetei:

— Urcă!

— Nu... Nu...

Încerca din răspuțeri să se smulgă din mâinile bărbaților. Plângea în hohote și bătrânul privi îngrijorat în jur.

— Urcă!

— Nu... Nu vreau... Lăsați-mă!

Două palme răsunară în liniștea străzii. Tânărul, luat și el prin surprindere, se dădu un pas înapoi.

— Imbecilule! șuieră bătrânul. Ce te uiți la mine? Dă-i brânci! Adriana și Dan se priviră îngroziți.

Peste câteva secunde mașina dispăru în beznă.

Cândva celebră în lumea școlară a Bucureștilor, Minerva Tutovan¹, profesoară de matematică, constituise spaîma și coșmarul multor generații de elevi. Supranumită „Samuraiul“, devenise legendară datorită unui stil pedagogic extrem de personal, numărului impresionant de corijenți și de cereri de transferuri disperate la alte licee. Ceea ce re cunoșteau însă până și vrăjmașii ei cei mai înverșunați – jurau răz bunări crâncene în dimineți splendide de vară când, în loc să fie la strand, toceau în spatele obloanelor trase teoreme și formule – era faptul că Samuraiul nu putea fi dus în niciun caz (te prindea copiind și legată la ochi) și că până și cel mai slab elev al ei putea reuși la Politehnică fluierând „Dunărea albastră“ sau (pentru amuzicali) dând doar bună-ziua clădirii din Polizu.

¹ Vezi *Omul de la capătul firului, Spionaj la mănăstire, Minerva se dezlănțuie, Plan diabolic, Panică la căsuța cu zorele, Noți albe pentru Minerva*, apărute la Editura Nemira (n. red.).

Circumstanțe speciale, meandrele destinului și, mai probabil, vocația o făcuseră să părăsească învățământul, acordând preferință activității de anchetă penală.

Maiorul Minerva Tutovan făcea desigur parte din categoria aceea specială de indivizi care, indiferent de epocă, mediu sau profesie, se remarcă detașându-se cu cel puțin un cap peste ceilalți, fac să se vorbească despre ei. Minerva era ofițerul de securitate cel mai cunoscut... din lumea infractorilor, anchetatorul cel mai excentric din minister și care solicita cel mai puțin serviciile laboratorului. „Dacă ar fi după Tutovanca“, apreciau colegii specialiști, „noi am șoma“. Metoda ei de lucru se baza în primul rând pe logică fermă, investigație psihologică și colaborare strânsă cu subalternii pe care – deformație din anii petrecuți în învățământ – îi trata didactic și ținând seama de considerente pedagogice singulare.

În biroul colonelului Ionaș era cald, mirosea a tutun și a seară de toamnă, umedă și întunecată. Minerva își trecu degetele prin părul aspru. Încă de pe băncile liceului se fixase asupra coafurii: tunsă scurt, cu un breton lucios de sub care nasul țâșnea lung, nervos, de parcă ar fi vrut s-o ia la goană. Nu se farda niciodată, iar vestimentația preferată era un taior croit bărbătește. În anotimpul rece, la scurta îmblănită, asorta un basc cu paratrăsnet. Ionaș se întreba uneori dacă Minerva se uită în oglindă de trei ori pe an și, în general, dacă știe ce-i aia oglindă. O privi gânditor:

— Oare acest personaj există cu adevărat? Oare nu l-am inventat noi înșine? Oare n-am construit singuri o legendă? Apare, dispăre, primește mesaje, dar nimeni nu l-a văzut, nu l-a auzit, nu i-a simțit respirația.

Minerva începu să se joace cu pixul lung bătându-se peste degete. Zgomotul, mișcarea îi sugeră colonelului un țambal.

— Ar mai fi o variantă, zâmbi Minerva.

— Care?

— Legenda s-o fi construit „amicii“ noștri. Ne sugerează existența unui personaj imaginar tocmai pentru a ne deruta, camuflând pe altul sau alții în spatele manechinului. Convingerea mea este că acest domn Parker există.

— Parker... surâse pe gânduri colonelul. Aveam în liceu unul verde, cu peniță de aur.

— Da, erau stilouri bune, dar dificile. Dacă nu foloseai cerneală Pelikan se stricau... Da, Parker există și pe undeva mă așteptam, mai devreme sau mai târziu, să auzim de el. Să se manifeste. Când a fost interceptat mesajul?

— Alaltăieri, la 2.35. Semnează Erika.

— Știu, zise și începu să râdă: Nu-i caraghios? Un stilou și o mașină de scris... Textul însă nu-mi place deloc. „Fii gata!“ Asta presupune urgență.

Colonelul își încrucișă mâinile sub bărbie.

— Ascultă, admitând că tipul există, ce hram crezi că poartă? E conservă sau vine din când în când în delegație?

— Spion-conservă... M-am gândit și eu la ipoteza asta. Dacă-i așa, înseamnă că individul este de o abilitate excepțională. Felul în care suntem organizați din punct de vedere administrativ exclude posibilitatea ca un agent să poată supraviețui ani de zile nedepistat. Aceasta ca teorie. Și totuși țin seama de varianta conservă în primul rând.

— De ce?

— Dacă-ți găsești un cotlon sigur, e mai prudent să stai la umbră și să acționezi din când în când decât să te baladezi

periodic pe sub nastul grănicerilor și al vameșilor. Nu mai zic că, indiferent sub ce formă ar evolua la noi, ca turist, om de afaceri sau maimuța Peggy venită în turneu, trebuie să tragă la hotel, ceea ce nu constituie o reședință ideală pentru un agent.

— Corect. Începu să râdă: Nu-i faci portretul?

Și azi, după ani mulți de colaborare, continuau să-l amuze improvizațiile, investigațiile în necunoscut ale Minervei, acrobații de logică și fantezie, confirmate aproape totdeauna de realitate.

— Să încerc, făcu Minerva, găurindu-și fruntea cu degetul. Ca vârstă l-aș situa între cincizeci și șaiszeci de ani, cincizeci și cinci, să zicem. După șaiszeci nu mai e vesel să faci pe Bau-Bau, te frământă alte probleme: tensiunea, reumatismul, o proteză care să nu clănțâne.

— Poate că-i mai tânăr.

— Țî! Într-unul din mesaje, a solicitat să i se expedieze cinci flacoane de Catarin. E un medicament de ultimă oră împotriva cataractei, un necaz care blagoslovește numai după o anumită vârstă. În consecință, persoana poartă și ochelari, deși nu-i chiar obligatoriu.

— Și dacă solicita medicamentul pentru altcineva?

— Îl vedeți pe ăsta ținându-l șalele de grija mătușii Eugenia sau a lui madam Matilda, o vecină extrem de cumsecade? De altfel, nu cred că are rude în țară.

— De unde știi?

— Pentru că tipu' nu-i român.

Colonelul Ionaș se lăsă pe spate și începu să râdă.

— Ești sigură că nu l-ai cunoscut?

— Sunt. Toate mesajele expediate de el, în fine, pe care am izbutit să le interceptăm, au aceeași caracteristică: sintaxa

folosită e *neromânească*. Textul, desăvârșit, corect, sună a traducere din altă limbă. Adjectivele preced de obicei substantivele, verbul e mutat cu doi centimetri mai la dreapta sau mai la stânga decât ar trebui.

— În cazul acesta, dispunem de un semnalment prețios: o limbă stângace și, mai mult ca sigur, un accent străin.

Minerva clătină din cap:

— Iar nu-i obligatoriu! Accentul poate fi impecabil, ca și textul vorbit, în scris însă foarte puțini oameni, folosind o limbă străină, se pot debarasa de caracteristicile, repet, sintactice ale propriei limbi. Nu vedeți, chiar și în formulare când se completează rubricile legate de limbi străine se fac precizări: vorbit; scris; citit.

— Așa e, surâse Ionaș. Știi, încep să-l văd...

— Adăugați că preferă culoarea gri...

— Măi să fie!

— Se poartă iar spionul cenușiu. Într-o vreme, dacă vă amintiți, fusese pus în circulație agentul *flash*: alură de star, vestimentație, atitudine, prezență, râs – toate gălăgioase. S-a renunțat, revenindu-se în materie, la șoricu. E totuși mai sigur, persoana se strecoară mai ușor și, în special, beneficiază de un atu statistic: cei mai mulți oameni au o înfățișare nesingularizată. N-ați remarcat cât de rar folosim superlativul absolute: foarte frumos sau foarte urât?... Or, ca să-i suspectezi pe toți indivizii care n-au nasul în cheie de sol și trec neobservați e aberant. Ionaș începu să râdă:

— Bag de seamă că încep să mă confundez cu Dobrescu.

— Scuzați-mă. În realitate, când îmi dezvolt un punct de vedere, și o comit totdeauna cu exces de explicații, o fac în

primul rând pentru mine. Intru, mă adâncesc în problema respectivă sau, cum e cazul acum, încep să simt persoana.

— Știi, Minerva. La ce acoperire crezi că a recurs?

— La una idem: cât se poate de cenușie. Un post inofensiv, care să-i asigure statutul de om al muncii, fără să solicite excese birocratice. Paznic de noapte, de pildă, sau salariat la deratizare.

— Ce propui? Cum îl depistăm?

— Program non-stop pentru stațiile noastre goniometrice, o raită pe la toate institutele de cercetare unde urmează să fie puse la punct lucrări deosebit de importante – pe amici îi interesează noutățile finalizate – și la întreprinderile unde acestea se află eventual în fază de experimentare.

— Doamne sfinte! Îți dai seama ce volum de muncă presupune chestia asta?

— N-avem altă soluție. Iar când individul începe să acționeze în caz că noi am reușit să-i reperăm obiectivul, va fi așteptat cu flori în gară... Ah!... Să nu uit!

— Ce?

— Ultima tușă la portretul domnului Parker: detestă sezonul cald.

Colonelul o cercetă uimit:

— De unde ai mai născocit și drăcovenia asta?

Pe buzele Minervei alunecă un surâs malițios:

— Cu permisiunea dumneavoastră, am să v-o spun altă dată.